

סדר זיקין | מסכת בבא מציעא דף קט"ז - מסכת בבא בתרא ד' פרשת שלח לך | י"ז - כ"ג בסיון תשפ"ד (29-23 ליוני 2024)

מזן התלמוד

סדר זיקין, מסכת בבא מציעא דף קט"ז

ההוא גברא דחבל סכינא דאשכבתא מחבריה. אתא לקמיה דאביי, אמר ליה: זיל אהדריה, דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש, והא קום בדין עלה

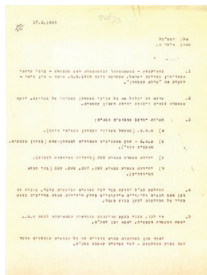
חבל - מישכן, לקח בתור משכון
סכינא דאשכבתא - סכין שחיטה
אהדריה - החזר אותו

הסבר: אדם אחד גבה מחברו, שהיה חייב לו כסף, סכין שחיטה בתור משכון. אמר לו אביי שעליו להחזיר ללווה את הסכין, משום שזה כלי שנוחץ להכנת אוכל נפש ואסור למשכן אותו, ובמקום זאת יעמוד מולו בדין כדי לגבות את חובו.

★ | מן ההסטוריה

הקמת שירות הביטחון הכללי (השב"כ)

שירות הביטחון הכללי (שב"כ) הוא ארגון ביון ומודיעין שמטרתו להגן על המדינה מפני איומי ריגול וטרור. ראשיתו בשירות המודיעין של ההגנה, שלאחר הקמת המדינה הפך ל"שירות הביטחון" (שב). שפעל במסגרת צה"ל. בראש הארגון עמד איסר הראל, מאבות קהילת המודיעין הישראלית. בהמשך הוא הפך לארגון נפרד תחת אחריותו של ראש הממשלה, ועסק בביטחון פנים ובמודיעין הקשור לאויב הערבי. קיומו של השב"כ היה סודי בהתחלה, ונחשף לציבור רק ב-1957. אחרי מלחמת ששת הימים התמקד השב"כ בסיכול טרור ביהודה, שומרון וחבל עזה, פעילות שנחשבת לעיסוקו המרכזי עד היום.

מסמך ההקמה של שירות הביטחון (Wikipedia, השב"כ)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 19:14	כניסת שבת: 20:11
יציאת שבת: 20:31	יציאת שבת: 21:22
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:29	כניסת שבת: 21:08
יציאת שבת: 20:34	יציאת שבת: 22:52

דף קט"ז: "הבית והעליה"

בדף זה מתחיל הפרק העשירי והאחרון במסכת - "הבית והעליה". "העליה" היא קומה שנייה ו"הבית" הוא קומה ראשונה. מדובר בשכנים שגרו זה בקומה ראשונה וזה בקומה שנייה, ולפתע התמוטט הבנין והם רוצים לקחת מתוך ההריסות את החומרים שאפשר להשתמש בהם לבנית בית חדש, כגון: קורות, עצים ואבנים. ברם, לפעמים ישנה בעיה, **אם הם אינם יכולים לדעת אילו אבנים וקורות היו בקומה הראשונה ושכיכים לשכון מלמטה, ואילו מקומה שנייה ושכיכים לשכון מלמעלה. מה יעשו? לכאורה - מה זה משנה? הרי יודעים מכמה אבנים כל בית היה בנוי, וכל שכן יקח אבנים לפי המגיע לו. אולם מה נעשה במקרה שחלק מן האבנים נשברו, ואין יודעים למי שכיכות האבנים הללו? במקרה כזה שאין אפשרות לברר את הדבר בשום אופן, אין ברירה, והם חולקים חצי בחצי בכל האבנים והקורות**

דף קי"ז: בונים מחדש את הבנין

מעשה בשני שכנים, יקי ויואל. יקי גר בקומת הקרקע ויואל גר בקומה השנייה. פעם אחת, כשהם לא היו בבית, נשמע פיצוץ מכיוון הבית ולתדהמתם הם גילו שהבית התמוטט. יקי החליט שאין לו עכשיו כסף להשקיע בבנית הדיירה מחדש והוא עבר עם הילדים לגור בבית של הסבתא שעמד ריק. יואל חשב: הרי אני גר בקומה שנייה ומה אעשה? לבסוף הוא החליט: יקי לא נמצא, אבנה קומה אחת ואגור בה, וכך עשה. ביום שיואל עמד לקבוע מזוזה בפתח הבית החדש שבנה, הגיע יקי ואמר לו: "קומה ראשונה שיכת לי, אין לך רשות לגור כאן, אם אתה רוצה בבקשה תבנה עוד קומה למעלה ותגור בה". האם יקי צודק? התלמוד מלמדנו שלא. **יואל רשאי לגור בחינם בקומה הראשונה עד שיקי ישלם לו את ההוצאות שהוציא על בנית הדיירה. אחרי שיקי ישלם לו, יואל יצטרך לבנות לעצמו קומה שנייה והם יגורו יחדיו כפי שהיה בהתחלה.**

דף קי"ח: שומרי ספיחים

ביום השני של פסח מביאים את מנחת העומר, ובחג השבועות מביאים לבית המקדש את שתי הלחם. קורבנות אלה מביאים מן התבואה החדשה שצמחה השנה. אם תשאלו: בשנת שמיטה כיצד מצאו תבואה חדשה לקורבן העומר ולשתי הלחם? הרי עבודת האדמה אסורה ובדאי לא צמחו שעורים וחיטים! בדף זה לומדים שבאותה שנה הביאו את הקורבנות הללו: **מתבואות "ספיחים". ספיחים הם גידולים שצמחו מנרענים שנפלו בעת קציר השנה שעברה וחלק מהם נקלטו והחלו לצמוח והיו נוטלים מאותה תבואה. בעצם הספיחים הם הפקרה בדיקת כמו כל הגידולים שצומחים בשמיטה.**

דף קי"ט: עץ מתוך עץ

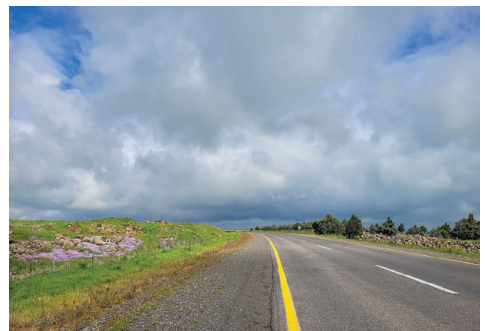
פירות אילן בשלוש השנים הראשונות לאחר נטיעתו הם פירות עורלה ואסורים באכילה ובהנאה. בדף זה לומדים שאלה מענינת: אדם שיש לו עץ זקן שכבר אינו עורלה, הבחין יום בהיר אחד שצומח ענף חדש מתוך השורשים של העץ הזקן. לא עברו כמה חודשים עד שאותו ענף הפך לעץ בעצמו - האם העץ הזה הוא

על המפה

רמת הגולן במלחמת ששת הימים

במלחמת ששת הימים תקפו הסורים את ישראל מצפון, בהתקפות אוויריות וקרקעיות. כאשר הסתיימו הקרבות בסיני ובחזית הירדנית התפנה צה"ל להשיב מתקפה נגד הסורים. ב-9 ביוני השתלטו כוחות צה"ל על מוצבי הקו הראשון של הסורים, ובהמשך התקדמו מזרחה וכבשו שטחים נרחבים ברמת הגולן. הכוחות הסורים היו בנסיגה וצה"ל הצליח להשתלט על רמת הגולן ועל החרמון בלי להיתקל בהתנגדות נרחבת. רוב התושבים הסורים שגרו ברמת הגולן נמלטו ממנה. עם סיום המלחמה הייתה רמת הגולן בידי ישראל, מהחרמון בצפון עד הירמוך בדרום, ובכך הוסר האיום הסורי מעל יישובי הכנרת ועמק החולה.

כביש 98 ליד היישוב חיספין (Wikipedia, הא בהא טליה)

מתפללים

משפחות כוהן ולוי גרות בשכנות ובין החצרות שלהם יש גדר בגובה רגיל. ילדי משפחת כוהן נוהגים מדי פעם לשחק בכדור בחצר שלהם, ולפעמים קורה שהכדור עף ונכנס לחצר של משפחת לוי ואז אחד מילדי משפחת כוהן נכנס ולוקח את הכדור חזרה, בלי לגרום נזק או הפרעה לאחר שהדבר חזר על עצמו מספר פעמים התעורר ויכוח בין המשפחות

מצד שני:

משפחת לוי טוענת שחצר נועדת למשחקים ואי אפשר לאסור על ילדיהם לשחק, ואם מדי פעם הכדור נופל בחצר משפחת כוהן, הוא לא גורם נזק, ומישהו מילדי לוי נכנס ללא הפרעה לקחת בחזרה, אז מותר להם להמשיך לשחק. אם זה מאוד מפריע לבני משפחת כוהן אז הם יכולים להגביה את הגדר בין החצרות כך שהכדור לא ייפול בחלקם.

מצד אחד:

בני משפחת כוהן טענו שהם לא מוכנים שכל פעם שהכדור נופל בחצר שלהם ילדי משפחת לוי ייכנסו לקחת אותו, ולכן הם דורשים שמשפחת לוי תפסיק לשחק בכדור בחצר

מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

תלמוד ישראלי לימוד קהילתי, אלוני שילה

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

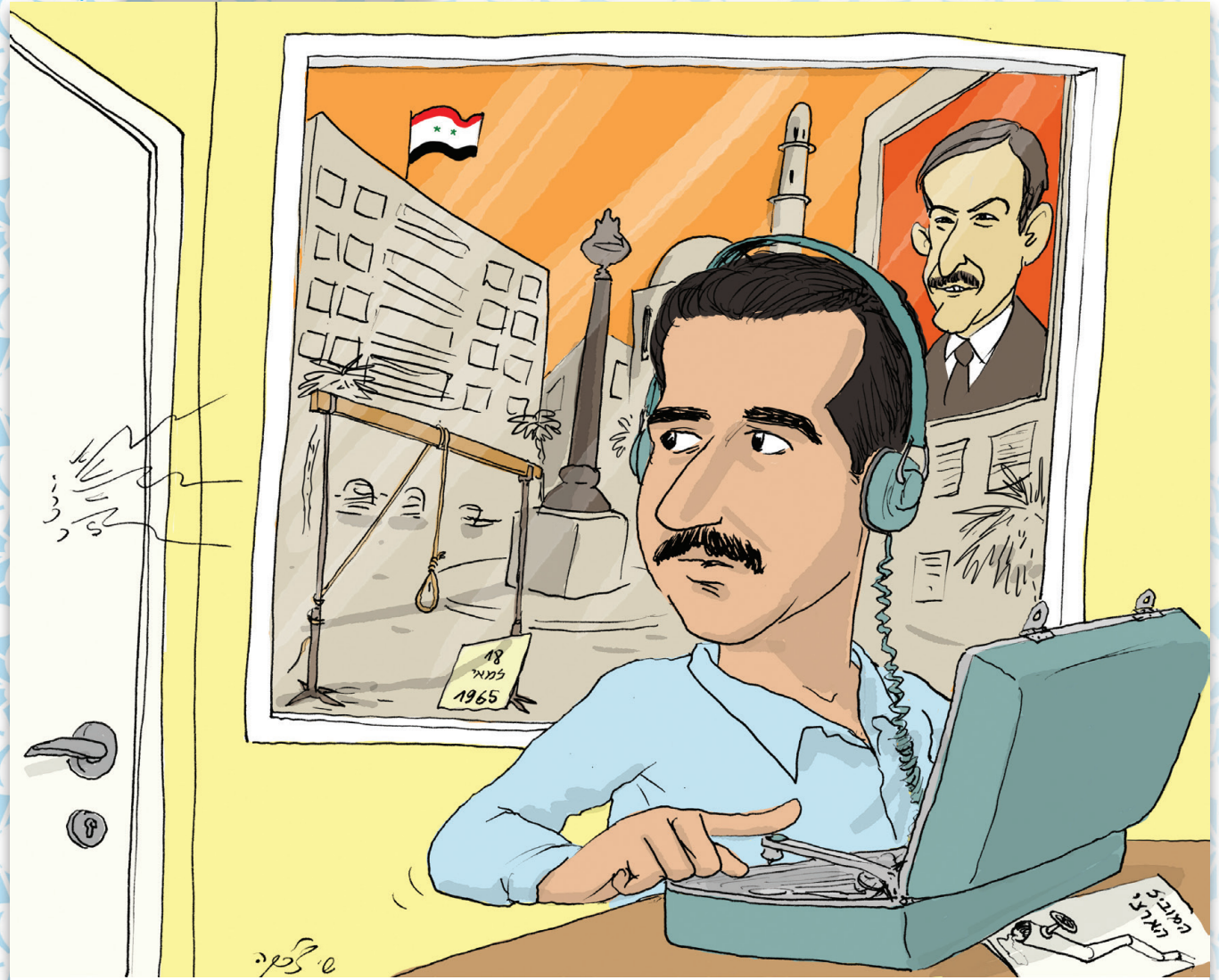
המושג השבועי

הרוגי מלכות

הרוגי מלכות הם יהודים שנהרגו על ידי השלטונות הנוכחים בשל יהדותם או מסירות הנפש שלהם על המצוות. בגמרא נאמר שמעלתם כה גדולה עד שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם. ביום כיפור נוהגים לומר פיוט המתאר את מותם של עשרת הרוגי מלכות, ביניהם רבי עקיבא. בתקופה לפני הקמת המדינה כונו כך לוחמי המחתרות שהועלו לגרדום על ידי השלטונות הבריטים.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
התלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

התלמי (מסומנים)

י"ג ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג
ט"ז ט"ז תמוז ט"ג

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הוא האיש שבציור?
- 2 מה הוא עשה?
- 3 מה היה בסופו?
- 4 דגל של איזו מדינה מצויר ברקע?
- 5 איך המוביל הארצי קשור אליו?

השנה אנו מציינים

100
שנים לייסוד
ה'דף היומי'

**למדו את המושגים
המודגשים בעלון ותוכלו
להשתתף בחידונים
ופעילויות במשך השנה.**

מי אני?

1. ארגון שאחראי על משימות מודיעין ופעילויות חשאיות מחוץ לישראל.
2. הראשון שנעמד בראשו היה ראובן שילוח.
3. המוטו שלו הוא: "באין תחבולות יפול עם ותשועה רבוב יועץ".
4. בין הפעולות המפורסמות שלו: חטיפת אייכמן והבאתו לארץ, חיסול מחבלים בכירים, והפעלת המרגל הישראלי בסוריה אלי כהן.

המרגל הישראלי בסוריה אלי כהן

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תשי"ח	5707 ה'תשי"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תת"ס	5258 ג'רדש ספרד	4900 ה'רמ"ב	4800 רש"י	4650 רבי סעדיה גאון	4260 ימי הביניים תקופת הראשונים
2019 שנת סיום הטי"ם ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 ה'תקנ"ט אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 ה'תרצ"ז	1500 ה'תת"ק החדשה	1492 ג'רדש ספרד	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

תוך כדי שהמרגלים מוציאים את דירת הארץ רעה ומחלישים את העם, קם כלב בן יפונה, משתיק את כולם ואומר: "עלה נעלה וירשנו אתה" כי יכול נוכל לה".

כלב מנסה להפיח רוח חדשה בעם, כזו שתמלא אותם באמונה ובטחון כי הכניסה לארץ אפשרית והתורה מעידה עליו ואומרת ש-"רוח אחרת עמו".

הרוח יכולה ללבות את האש או לכבותה, תלוי כיצד משתמשים בה. תפקידם של מנהיגי הדור הוא להשתמש ברוח לכיוון הנכון ולהדליק את העם אחריהם.

רוב המרגלים נפלו בתפקידם ורוחם החלישה את הסובבים, אך כלב הפיח רוח חיובית ונטע בעם את האמונה כי גם אם הדרך קשה, בסוף יכול נוכל לה.

סדר זיקין | מסכת בבא מציעא, דף ק"ט - מסכת בבא בתרא, דף ב' - ד'

עורלה? מצד אחד הוא חדש, ומצד שני הוא צמח מתוך שורשים של עץ ישן? ובכן, התלמוד קובע שהעץ החדש הוא עורלה. דף ק"ט הוא הדף האחרון של מסכת בבא מציעא. בשורה האחרונה של המסכת מסופר דבר שבפסוק היה מלך נוכרי בשם "שבור מלכא". שבור המלך למד תורה והיה בקיאי גדול בהלכה. פעם אחת פסק האמורא ריש לקיש הלכה כשיטת התנא רבי שמעון באחת המחלוקות שהיו לו עם חבריו, וכששמע מן המלך שבור הוא שיבח את ריש לקיש, כי גם הוא חשב שההלכה צריכה להיות כמו רבי שמעון.

מסיימים מסכת בבא מציעא מתחילים מסכת בבא בתרא!

מסכת בבא בתרא

דף ב': מסכת בבא בתרא

מסכת בבא בתרא עוסקת בעיקר בדיני ממונות והיא נחשבת המשך של מסכתות בבא קמא ובבא מציעא. לפני כשמונה מאות שנה חי אחד הראשונים בשם רבי מנחם בן שלמה ושם משפחתו היה "המאירי" וכך הורגלו לכנותו. המאירי כתב ספרים רבים וביניהם חיבור גדול בו הוא מפרש את המשנה ואת הגמרא והוא נקרא "בית הבחירה", שם כותב המאירי שמסכת זו עוסקת בעיקר בשיטה נושאים: הלכות שותפים: למשל, שותף שרוצה להפסיק את השותפות, האם הוא יכול להכריח את השותף השני להתחלק עמו? נזקי שכנים: למשל, שכן אחד טוען כנגד שכן שני: אתה עושה רעש ומפריע לי! הרבה פעמים צריך מורה הוראה שיפסוק מי אודך. עוד לומדים במסכת הלכות רבות מדיני מכירה וקנין ומדיני ירושה.

דף ג': חלוקת החצר

המשנה הראשונה במסכת בבא בתרא עוסקת בשכנים שיש להם חצרות סמוכות ויום אחד הם החליטו לעשות מחיצה בין החצרות אבל לא פירטו היכן יעשו את המחיצה ובאילו חומרים הם ישתמשו לבנייתה. המשנה מורה שעליהם לבנות את המחיצה בדיק באמצע, חציה בשטח של זה וחציה בשטח של זה. המשנה גם עוסקת בחומרי הבניה שמהם יש לבנות את המחיצה, ובדרך כלל יש להם להשתמש בחומרים שרגילים להשתמש באותו מקום. תוך כדי שהתלמוד עוסק במשנה זו שעיניה מחיצות, הוא מספר על כך שבית המקדש השני היה גבוה בהרבה מבית המקדש הראשון. גובה ההיכל בבית המקדש השני היה ארבעים אמה, יותר מעשרים מטר, ומפני כן היתה בעיה לבנות קיר כל כך גבוה בין ההיכל לקודש הקודשים כפי שהיה בבית המקדש הראשון, ובמקום זה תלו שם פרוכת גדולה.

דף ד': שועלים בשדה

לאביו של אלכסנדר היה שדה כל כך גדול עד שהוא הקיף את השדה של השכנים שלהם, משפחת לוי, משלושה כיוונים, מזרח, מערב ודרום. פעמים רבות היו מגיעים לשדה של אביו של אלכסנדר בעלי חיים שהזיקו את היבול, ואז החליט האב להזמין חברה שבונה גדרות והם הקיפו את כל השדה בגדר חזקה וטובה כדי שלא יוכלו להיכנס אליו בעלי חיים. אחרי שהם סימו, אלכסנדר פנה לאביו וטען: הרי השדה שלנו מקיף את השדה של משפחת לוי משלושה צדדים, כך שבעצם בנינו להם גדר סביב לרוב השדה שלהם, ולכן עליהם לשלם לנו חצי ממחיר הגדר. אבא של אלכסנדר חייך ואמר לו: "לא כך. במסכת בבא בתרא, דף ה', לומדים שהם אינם חייבים לשלם. אבל אם בעתיד נראה שהם בעצמם גודרים את הצד הצפוני שעוד לא גודר, נוכל לתבוע מהם שישתתפו איתנו בהוצאות על יתר הגדר המשותפת עם השדה שלנו".

חידה!

זהו את המילים הבאות, שיש להן שתי משמעויות שונות המופיעות בהגדרה:

1. קיר הפרדה \ ריסוק
2. גיליון נייר \ קורה
3. חלק מגוף האדם \ פירות של אילן חדש
4. קומה שנייה \ חלק מהקריאה בתורה

(תלמוד בבלי, סנהדרין, פ"ג, הלכה ט"ז)

אלנות השואצ

1. מהיכן הביאו תבואה לקורבן העומר בשנת שמיטה?
2. מי היה "שבור מלכא"?
3. מיהו מחבר הספר "בית הבחירה"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

